

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Samen strijden tegen honger

Een op de negen aardbewoners lijdt honger. Internationale kopstukken bogen zich over de aanpak daarvan, tijdens een conferentie in Wageningen over de Sustainable Development Goals van de VN. 'We moeten dit vraagstuk blijven aankaarten.'

TEKST MARION DE BOO/ALBERT SIKKEMA

In 2015 lanceerden de Verenigde Naties zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen, de Sustainable Development Goals (SDG). Een van de belangrijkste daarvan: in 2030 lijdt geen mens op aarde meer honger. In werkelijkheid neemt het aantal hongerslijders in de wereld de laatste jaren juist toe. Oorzaken zijn volgens de VN de economische crisis, mislukte oogsten door droogte en overstromingen veroorzaakt door klimaatverandering, gewapende conflicten en daarmee samenhangende vluchtelingenstromen.

ANDERE KEUZES

Hoe valt het tij te keren? 'We moeten het vraagstuk op de politieke agenda houden en regeringen die honger een normaal verschijnsel vinden daarmee confronteren', zei Lawrence Haddad, directeur van de Global Alliance for Improved Nutrition (GAIN) eind augustus in Wageningen. 'Als een land veel honger en ondervoeding kent, gaat men denken dat dat normaal is, of een vloek. Maar het is geen van beide. Honger en ondervoeding komen voort uit beslissingen en keuzes omtrent het gebruik van schaarse hulpbronnen. Maar je kunt ook andere keuzes maken.'

Haddad, winnaar van de prestigieuze Amerikaanse *World Food Prize* 2018, was een van de keynote speakers op de internationale conferentie *Towards Zero Hunger: Partnerships for impact* in Wageningen. Op initiatief van de honderdjarige universiteit kwamen zeshonderd beleidsmakers, wetenschappers, ondernemers en vertegenwoordigers van ngo's bijeen. Ze sloten nieuwe samenwerkingsverbanden om honger uit te bannen en te zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw. 'De media, de maatschappelijke organisaties, jij en ik, we moeten dit vraagstuk blijven aankaarten', betoogde Haddad. 'We moeten feiten aanleveren over de omvang en gevolgen van honger en ondervoeding. Ook moeten we regeringen en bedrijven helpen om honger effectief te bestrijden.'

'Als een land veel honger kent, gaat men denken dat dat normaal is'

Haddads organisatie GAIN is daar al actief mee bezig. GAIN brengt regeringen, bedrijven en maatschappelijke organisaties samen in allianties tegen ondervoeding. De organisatie draait tien programma's in Azië en Afrika om te zorgen voor meer gezonde voeding bij de meest kwetsbare groepen en onderzoekt welke aanpak het beste werkt.

821 MILJOEN MENSEN

Het probleem is gigantisch. In 2017 leed een op de negen aardbewoners (821 miljoen mensen) honger en kreeg chronisch te weinig calorieën binnen om een gezond en actief leven te leiden. Ten zuiden van de Sahara is een op vier mensen ondervoed. In Pakistan krijgt maar 4 procent van de kinderen genoeg te eten. Wereldwijd zijn 151 miljoen kinderen op hun vijfde verjaardag te klein voor hun leeftijd en bij 45 procent van alle kinderen die vòòr hun vijfde verjaardag sterven, is ondervoeding de doodsoorzaak. Om honger en ondervoeding uit te bannen, is samenwerking met het bedrijfsleven cruciaal, zo betoogde Ertharin Cousin, voormalig directeur van het World Food Programme van de Verenigde Naties tijdens het Wageningse congres. Cousin: 'In mijn VN-tijd hielp ik mensen om aan voedsel te

FOTO ALAMY

Een kleine boer in Madagascar ploegt zijn land, zodat hij een nieuw rijstgewas kan planten voor de verkoop.

komen. Tegenwoordig ben ik docent, onder meer op Stanford University. Ik werk aan politieke vraagstukken en interventiemogelijkheden om duurzame ontwikkeling en duurzame voedselsystemen te creëren.’

Volgens Cousin hebben alleen gezamenlijke acties kans van slagen. ‘Je hebt alle partijen nodig bij duurzame ontwikkeling: de lokale gemeenschap, lokale en nationale bestuurders, internationale organisaties, bedrijven, wetenschappers en de ontwikkelings-ngo’s.’ Een mooi voorbeeld ziet zij in Rwanda. ‘DSM is daar een fabriek gestart voor zeer

voedzame kindervoeding op basis van maïs, in samenwerking met de regering, donoren – waaronder Nederland – en een verbond van tienduizend kleine boeren die de maïs telen. Zo kun je met gemeenschappelijke actie een win-winsituatie bereiken. DSM draait meer omzet, de boeren zijn verzekerd van een afzetmarkt en de kinderen krijgen gezonde voeding.’

Op de conferentie in Wageningen waren diverse grote bedrijven vertegenwoordigd, waaronder FrieslandCampina en Heineken. Zij zoeken steeds meer samenwerking met

kennisinstituten en universiteiten. In zijn keynote speech legde Unilever-topman Paul Polman uit dat bedrijven anders zullen moeten gaan kijken naar winstgevendheid en samenwerkingsverbanden met regeringen en ngo’s. ‘Vaak kosten verspilling en vervuiling meer dan duurzaam ondernemen. Ontbossing en klimaatverandering zijn duurder dan de duurzame alternatieven van voedsel produceren. Daarmee ontstaat een markt voor duurzame ontwikkeling. Nu al is duurzame voedselproductie voor Unilever de belangrijkste inkomstenbron. We kopen steeds meer producten van kleine boeren voor een eerlijke prijs en werken samen met lokale partners’, aldus Polman. ‘Maar Unilever kan bijvoorbeeld niet op eigen houtje een duurzame palmolieproductie realiseren; daarvoor zijn internationale coalities nodig. Doorslaggevend is of de financiële sector hierin wil investeren. Investeerdere zouden hun geld moeten steken in bedrijven die duurzaam met natuurlijke hulpbronnen omgaan. En regionale ontwikkelingsbanken zouden zich moeten concentreren op het bieden van rugdekking aan bedrijven die in duurzame ontwikkeling investeren.’ ■

www.wur.nl/zerohunger

WAGENINGEN SAMEN MET MERCY CORPS

Een van de nieuwe samenwerkingsverbanden die bij de SDG Conferentie vorm kregen, was die tussen Wageningen en Mercy Corps. Deze in de VS opgerichte humanitaire organisatie met vijfduizend medewerkers is actief in veertig ontwikkelingslanden die veelal te maken hebben met conflicten en rampen. Voor de Zwitserse regering schrijven WUR en Mercy Corps nu een projectvoorstel voor agrologistiek en naooogstbehandeling in Myanmar. Ook gaat een omvangrijk project van start op het gebied van *big data* en toegang tot landbouwkrediet voor Afrikaanse boeren. Er komt bovendien een gezamenlijk voorstel voor duurzame landbouw in Niger. *Evidence-based* werken is het motto van Mercy Corps. Via Wageningen hoopt de organisatie de nieuwste kennis in te brengen, en te onderzoeken hoe je innovatieve projecten het beste aanpakt.